

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 162 (2724) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 július 17

Szomolenszk-be bevonultak a német csapatok

Kisenev is német kézre került. Kiűritették Tallint a vörösök. Kievd mögé szoritják vissza a vörös hadsereget a magyar és német haderők. Amerikát a háborúspárt sodorta az Európa elleni háborúba

Konoye herceggel katonai kormány alakul Japánban?

Berlinből jelenti a NTL: Hivatalos jelentés szerint Szomolenszk német kézre van. (MTI)

Berlinből jelenti a NTL: A német és román csapatok 16-án gyors előnyomulás közben elérték Kisenevet, Beszarábia fővárosát. Rövid, de kemény harc után birtokba vették. Sok foglyot ejtettek. A különböző csapatrészekből összetett szovjetereket elpusztították. (MTI)

Zürichből jelenti a MTI: Zürichi jelentés szerint a szovjetcsapatok kiűritették Tallint. A várost ugyanis bekerítés veszélye fenyegette. Ezért sietve kiűritették.

SZERVEZETT ELLENÁLLÁSRÓL MÁR SZÓ SEM LEHET

Rómából jelenti a MTI: A szerdai olasz lapok kiemelik a Magyar Távirati Iroda mértékadó helyről vett értesüléseit a szovjet katonai helyzetéről és különösen azt a megállapítást, huzzák alá, hogy a *szökevények száma ugrásszerűen emelkedik, ami azt mutatja, hogy a szovjet haderőben igen előrehaladott a bomlási folyamat.*

A *Gazetta del Popolo*nak a hadműveletekkel foglalkozó cikke, amelyben a lap budapesti különtudósítója Paulo *Buzinari* írt, megállapítja, hogy

a magyar és német csapatok hatalmas bekerítő mozdulatot hajtanak végre, hogy arra kényszerítsék az ellenséget, hogy Kievd mögé vonuljon vissza.

Az olasz tudósító kiemeli, hogy *a magyar légihaderő a múlt napokban is nagyszériu munkát végzett, a magyar repülők állandóan bombázzák az ellenséget és géppuskatűzzel árasztják el. A magyar repülők hősiességüknek igen sok fényes tanujelét adták.*

A *Corriere della Sera* magyarországi külön tudósítója *Virginio Lilli* azt írja, hogy a magyar csapatok két nap óta a hadműveletek rendszeres folytatása mellett a megszállt területeket is tisztogatják a szovjet csapatok maradványaitól. Ezeket a hátramaradt csapatokat a magyar és a német légierő szüntelenül bombázza. Ugyanakkor a németek könnyű harci kocsikkal, a magyarok páncélos erőkkel, kerékpáros osztagokkal és lovas-sággal üldözik az ellenséget. Itt-ott hirtelen harcok alakulnak ki, amelyekben a bolsevisták még vad ellenállást fejtenek ki, azonban szervezett ellenállásról már nem lehet beszélni.

A légierő szüntelenül bombázza és gépfegyverezí az ellenséget, amely

már csak gyenge légvédelmi tűzzel válaszol. Itt-ott megjelentek a szovjet gépek is, de ezeket tömegesen lövik le. *A podoliai sikon most végleg elpusztultak azok a szovjetgépek, amelyek az ugródeszka szerepét kellett volna hogy játsszák a kárpáti Európa ellen.* (MTI.)

„Japán azonnal lépjen háborúba“ követelik a japán lapok

Tokióból jelenti a NTL: A tokiói Nishi Nishi jelenti, hogy az új kormány megalakításával Konoye herceget bizták meg. (MTI)

Zürichből jelenti a Budapesti Tudósító: A japán kormány lemondása a világ érdeklődését Japánra irányította. Tokióból érkező legújabb hírek szerint a japán lapok hirtelen erőyes hangnemből rendkívül heves harcot indítottak a „legerősebb kéz politikája” érdekében.

Néhány lap azt követeli, hogy Japán haladéktalanul lépjen háborúba az Egyesült Államok ellen. (MTI)

A japán császár kihallgatáson fogadta Konoye herceget

Tokióból jelenti a NTL: A császár Tokióba való visszaérkezés után azonnal különkihallgatáson fogadta Konoye herceget. (MTI)

JAPÁNBAN KATONAI KORMÁNY ALAKUL?

Berlinből jelenti a MTI: Egyes, a japán eseményekkel ismerős körökben úgy tudják, hogy valószínűleg katonai kormány alakul Japánban, egyzersmind a japán külpolitika nagyobb

A párizsi sajtó a vichy-i kormányt okolja a sziriai események miatt

Vichyből jelenti a Bu. Tud.: A párizsi sajtó, különösen a *Les Nouveaux Temps* és az *Oeuvre* a vichy-i kormány ellen fordul a sziriai eseményekkel kapcsolatban követeli

Sztockholmból jelenti a Bud. Tud.: Helsinkiből származó hír szerint a finn csapatok a Ladoga-tóól északra nyugatra állandóan gyorsan nyomulnak előre és elérték az ellenség utánpótlási vonalait, birtokba véve azokat. Ezáltal a többi hadművelet kiállításai kedvezőbbé válnak. A finn repülők és a légvédelem kiváló működési eredményének tekinthető, hogy kedden és szerdán szovjetgépek nem bombáztak finn területet. A finn repülők az elmúlt napon 8 repülőgépet lelőtek.

Tokióból jelenti a NTL: Kido főpecsétör a császár megbízta, hogy javaslatot tegyen az új miniszterelnök személye és az új kormány összetételére vonatkozóan. A főpecsétör a császári palotában az idősebb államférfiakat értekezletre hívta össze. Előreláthatóan már pénteken délután jelentést tesz a császárnak az értekezlet eredményéről. (MTI.)

aktivitására kerül sor. Tokióból jelenti a NTL: Az idősebb államférfiak értekezlete már egy órával a megkezdés után befejeződött. Tokiói jól értesült körök szerint éppen azért feltételezhető, hogy a tanácskozás a kormány újalakítása tekintetében konkrét javaslatokat eredményezett. Kido főpecsétör még a délután a császár elé terjeszti a javaslatokat. (MTI)

magatartása miatt. A kormány teljes átalakítását követelik. Vichy-i hivatalos körökben ezzel szemben hangsúlyozzák, hogy ilyen kormányátalakításról szó sincs. (MTI.)

Vichyből jelenti a NTL: Hivatalosan cáfolják az angol és degaulleista részről terjesztett hírt amely szerint a sziriai háború alatt német repülők szállítottak francia csapatokat Szalonikiból Szíriába. Azt is harsztelték, hogy a fegyverszünet aláírása előtt német csapatok szállítak partra Szíriában. Francia részről ezt a híresztelést is a leghatározottabban megcáfolják. A francia csapatokat kizárólag francia gépeken szállították és a csapatok hazaszállításáról is francia hajók gondoskodnak.

KÖZKEGYELMET KAPTAK A ROMÁN HADSEREG TAGJAI

Bukarestből jelenti a NTL: A hadsereg tényleges tagjaira, katonai vagy polgári hatóságok által kiszabott minden büntetés végrehajtását rendeltileg öt évre felfüggesztették. A rendelet lehetőséget nyújt a januári felkelésben való részvétel miatt elfelt légióistáknak, jelentkezés esetén az arcvonalra való kiküldetésre. (MTI.)

A PLOESTI BOMBÁZÁSNAK KEVÉS ALDOZATA VAN

Bukarestből jelenti a MTI: A Ploesti ellen intézett légitámadásnak hivatalos közlés szerint három halálos és több sebesült áldozata van.

Bukarestből jelenti a MTI: Fel-szólították a közönséget hogy a légitámadás alatti fényjeladókat jelentsék a legközelebbi órszemnek.

MEGÉRKEZTEK ANKARÁBA A SZOVJETOROSZORSZÁGI MAGYAR KÖVETSÉG TAGJAI

Ankarából jelenti a MTI: A magyarországi, németországi, szlovákiai és romániai szovjetképviseltek tagjai Ankarába érkeztek. A diplomatákat a török határon kicserélték a Szovjet-unióval hadiállapotha került országok Szovjetoroszországból érkezett diplomatáival.

PERUI CSAPATOK ÁTKELÉST KISÉRELTEK MEG AZ ECUADORI HATÁRFOLYÓN

Buenos Airesből jelenti a NTL: Quitóból, Exuador fővárosából származó hivatalos jelentés szerint Ungato határszakaszon a Zagramila folyó mentén peru-ecuadori határci-dens történt. A jelentés szerint perui csapatok állítólag át akartak kelni a határfolyón. Egy órást ütközet fej-lődött ki. Részletek még nincsenek. (MTI.)

Erdélyből és a Délvidékről igen sok hallgató jelentkezett a debreceni Nyári Egyetemre

Az a kitűnő előadógárda, amelynek tagjai között helyet foglal a magyar tudományos és közélet számos kiváló egyénisége, valamint az a gondosan összeállított magyarságtudományi előadássorozat, amely összefoglaló képet ad a magyarságnak, mint népiségnek az európai művelődésében játszott szerepéről és az ebből folyó korszerű feladatokról, országos érdeklődést kelt a debreceni Nyári Egyetem iránt. Különösen sokan jelentkeztek Erdélyből és a Délvidékről, amelynek magyarsága a visszacsatolás előtt csak nagy nehézségek, sokszor okatlan zaklatások után látogatható volt Debrecenbe, hogy a legmodernebb magyar egyetem szűkei tanfolyamán részt vehessen. Most aztán annál nagyobb örömmel iratkoznak be a debreceni Nyári Egyetemre, mert az utazást nagy kedvezmények s az illetékes katonai parancsnokság előzékeny intézkedése jelentősen megkönnyítik. A debreceni Nyári Egyetem tehát a legnagyobbodott Magyarországot szellemi találkozója lesz. Nagy érdeklődés tapasztalható azonban a szomszédos államokban is. Horvátországból és Szlovákiából egyre több jelentkező van a debreceni Nyári Egyetemnek, akik mind magyarul irnak és magyar nyelvű tájékoztatót kérnek.

Közgyűlési meghívó

A „City” Kereskedelmi Részvénytársaság 1941. évi július hó 26-án déli 12 órakor Nagyváradon, Csengeri-utca 1. sz. alatt megtartandó

rendes évi közgyűlésére

a részvényesek meghívotnak. A közgyűlésen résztvenni szándékozók részvényeiket a le nem járt szelvényekkel a közgyűlés előtt 5 nappal a társaság pénztáránál letenni kötelesek.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése, az 1940. évi mérleg megállapítása és a nyereség felosztása tárgyában határozathozatal.
 2. Igazgatók és felügyelők megválasztása.
 3. Határozathozatal az alaptőkének 100.000 pengőre való leszállítása tárgyában P 166.666,66 névértékű részvény visszavásárlása és megsemmisítése útján.
 4. Az alapszabályok módosítása a magyar jogszabályoknak megfelelően. A javasolt módosítások a társaság helyiségében megtekinthetők.
- A felügyelőbizottság által megvizsgált 1940. dec. 31-iki mérleg a következő:
- Vagy on: Pénztárkészlet P 39.085,35, Adóssok számlája P 152.682,49, Árukészlet P 196.145,38, Berendezés P 1.912,96, Letét P 68,60, Román hadfeszterelési kölcsön P 1.—
- Teljes: Értékkülönbözeti tartalék P 32.809,04, Hitelezők P 23.245,88, Átmeneti tételek P 204,59, Részvénytőke P 266.666,66, Tartaléktőke P 24.252,25, 1939. évi nyereség-átmozgat P 13.038,63, Kétes követelések tartalékalapja P 16.479,02, Nyereség P 3.199,71.

Az igazgatóság.

Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelőbizottság.

Az amerikai háborúspárt sodorta Amerikát az Európa elleni háborúba

Rómából jelenti a MTI: Az amerikai háborúspárt támadó szándékairól megjelent leleplezések élénken foglalkoztatják az olasz sajtót. Virgino Gayda, a Popolo d'Italiában írott vezércikkében megállapítja, hogy az amerikai háborúspárt tovább sodorta Amerikát az Európa elleni beavatkozás útján. A Rooseveltt féle háborús irányzat, bár propaganda hadjáratát megzavarta az a tény, hogy a belsevímusz beavatkozott a háborúba, épp a mostani pillanatot akarja kihasználni, hogy oldalba támadja Németországot, Olaszországot

és e két birodalom szövetségeseit.

Biztosíthatjuk Amerikát, hogy Németország, bár el van foglalva Keleten, mindenkor kész mindenféle támadás elhárítására.

Nem akarunk hasztalan polemikába bocsátkozni, mert feladatunk, hogy lezögezzük a tényeket és ezek azt bizonyítják, hogy az amerikai háborús propaganda lépésről-lépésre valószínűsíti a háborús tervét. E tények nyomán várható visszahatások olyan világosak, hogy nem is érdemes vitatkozni rólok.

Az amerikai kommunisták ellenőrzés alatt tartják az USA tengerészeti terveit

Washingtonból jelenti a Stefani: Mason, a képviselőház Dies vizsgálóbizottságának tagja közzétette a legújabb vizsgálatok eredményeit. Ezek azt bizonyítják, hogy a kommunista elemek teljesen ellenőrzés alatt tartják a tengerészeti terveket. (MTI)

AZ USA REPÜLŐI FELDERÍTŐ UTAKAT VÉGEZNEK AZ AZORI SZIGETEK FELETT

Washingtonból jelenti a NFI: Wheeler szenátor felszólította a tengerészetiügyi minisztert, vagy cáfolja vagy erősítse meg azokat a híreket, amelyek szerint az Egyesült Államok tengerészeti repülői, felderítő repüléseket

végeznek az Azori szigetek közelében. Olyan értesülések vannak, amelyek alapján azt hiszi, hogy ezek a hírek megfelelnek a valóságnak. (MTI)

AZ AMERIKAI TARTALÉKOSOK TÉNYLEGES SZOLGÁLATBAN MARADNAK

Washingtonból jelenti a NFI: Egyik amerikai hírszolgálati iroda jelentése szerint Knox tengerészeti miniszter elrendelte, hogy a jelenleg tényleges szolgálatot teljesítő tartalékos tengerészek a jelenlegi válság tartamára továbbra is tényleges szolgálatot teljesíthetnek. Összesen 37.000 emberről van szó. (MTI)

Az angol tengernagyi hivatal első lordja derülátó

Amszterdamból jelenti a NFI: Londoni jelentés szerint Alexander, a tengernagyi hivatal első lordja, szerdán résztvett egy ebéden, amelyen megjelent Majszky szovjet nagykövet és a csungkingi kormány követe is. Alexander beszédében üdvözölte Majszkyt és hangoztatta, hogy a Szovjetunió a háború első három hete után erősebb, mint valaha. A háború hosszabb fele még csak ezután következik és Angliának minden erejét latba kell vetnie. Ha Anglia a német buvárhajókat és a nagy hatósugaru harci repülőgépeket le bírja küzdeni, akkor ereje al-

landóan növekszik. Beszéde végén Alexander Izland amerikai csapatok részéről történt megszállásával foglalkozott. (MI)

Berlinből jelenti a NFI: Brit gépek a mára virradó éjjel be akartak hárítani Északnyugat-Németország felé. Az időjárás kedvezőtlen volt és a gépek csak kevés bombát dobhattak le célzás nélkül, mivel jelentéktelen anyagi kárt okoztak. Néhány polgári személy megsebesült. A légeiharító útegek és az éjjeli vadászok 3 brit gépet lelőttek. (MTI)

Muraközön bevezették a katonai közigazgatást

Zalaegerszegről jelenti a MTI: Országoszerte örömet keltett, hogy Muraközben bevezették a katonai közigazgatást, amelynek érdekében Zala vármegye törvényhozó testületei is határozottan állást foglaltak. Zala vármegye főispánja ezzel kapcsolatban a Magyar Távirati Iroda tudósítója előtt rámutatott arra, hogy a zalavármegyei tör-

vényhozás, a kormánypárt és a Keresztény Kisgazda Párt képviselőházi és felsőházi tagjai, egyaránt száz százalékban magukévé tették és aláírták a törvényhatóság július hó ötödiki közgyűlésének határozatát és az eziránti állásfoglalásukat a legilletékesebb tényezők tudomására hozták. (MTI)

A 36-os bizottság ülése

Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelenti: A 36-os országos honvédelmi bizottság csütörtökön délelőtt 11 órakor a képviselőház minisztereinek tanácsstermében ülésezett. A miniszte-

riumnak az anyagellátás biztosításáról és a munkafegyelméről szóló rendeleteit tárgyalta. Mindkét javaslatot módosítás nélkül elfogadta a bizottság.

Helyreigazítás

Hozzá kell szokni sok mindenhez a mai háborús világban. Még ahhoz is, hogy az emberből las. saccskán — bácsi lesz. Ez az állapot rendszeren akkor kezdődik, amikor nagybácsivá lép elő az ember, egy-egy öccs, vagy hug népszaporítási tevékenysége következtében. Van nekem is két ennivaló kis unokahugom, de mellettük soha sem éreztem nagybácsivoltom, mert mindig csak a keresztneve. Men szölongattak, soha se voltam én nekik bácsi. Most aztán váratlan zuhanyként ért ez a tekintélyt jelentő megszólítás és — köztünk szóba, — kissé fáj is, mert olyan művészről részéről történt az inzulzus, aki már a századik rádió-felépésére készül. Hát, ami sok, az sok, még akkor is, ha egyszer bele kell törődni a bácsiságba is... Mégis rámszakadt a baj csöstől. Egyébként ezt a bajt két olyan bájos asszony okozta, akik már maguk is erősen benne vannak a néniék mondható korban.

Ugy történt a dolog, hogy egy kis társaságban voltam nemrég, ahol régi kedves komám és barátom, Gorup György kislányáról esett szó, akinek nagyszerű előadó és láncfegyverűt akkoriban szóvá is tettem egy kis cikk keretében. A társaságban levő hölgyek informáltak a kis művésznőről és ő mondották, hogy mindössze csak 15 éves. Így is írtam meg, mert a kis művésznőt, sajnos, személyesen még nem ismerem. Ezzel a 15 évvel lelt azán a baj. Mert a napokban ismeretlen írással levelezőlapot kaptam. Nézem az aláírást: Adrienne. Ejjnye, ejnye, hiszen nekem nincs is ilyen nevű nőismerősöm. Ki lehet ez? Olvasom aztán a levelezőlapot és rendszeren sápadt orcámra — érzetem, — las-saccskán pirosság ömlött. Mert hogy a kedves sorok így szóltak:

Kedves Szerkesztő Bácsi! Hálásan köszönöm a csökládorjól velem kapcsolatban írt cikket, azonban nagyon kérem, szíveskedjék alkalomadtán helyreigazítani a 15 éves koromat, mert én még csak 12 éves leszek. 3 és fél éves korom óta szerepelek a nyilvánosság előtt és a rádióban mostanában lesz a századik föllépésem. Hasonló szép és szívesen írt cikkeket kérek Szerkesztő Bácsitól a jövőben is. Kezeit csókolja: Adrienne.

Nézem a levelezőlapot, aztán a kezem Furcsa. Még koldusgyerekeknek se engedtem meg, hogy kezet csókoljanak. Nem vagyok én se püspök, se 80 éves aggastyán. És most — nesze neked szerkesztőbácsi, — kezet csókol — igaz, hogy csak papíron, — egy századik föllépésre készülő művésznőt! Hát ez sok. Kedves kis Adrienne, szívesen helyreigazítom, hogy magácska még csak 12 éves, de a kézesókot visszautasítom. Vonja vissza, mert másképp örök harag lesz közöttünk!

(h. ö.)

Elefántcsontból — műfog. Rio de Janeiroból jelenti: Egy rioi fogorvos arra a gondolatra jutott, hogy elefántcsontból készítsen emberi műfogat. A kísérlet pompásan bevált és Rio de Janeiroban máris sokan vannak, akik szájukban elefántcsontból készített fogakkal szavadgatnak.

Szentpétervár környékét rommálították a németek

A magyar páncélosok visszavertek minden ellenállást. Szovjetejtőernyősöket fogtak el Marosvásárhely környékén

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A honvéd vezérkar főnöke közli:

A szovjet utóvédeket páncélos csapataink a német csapatokkal együtt sikeresen támadták és visszavetítették.

(MTI.) A Poloiában küzdő honvéd csapatok heves harcok közepette folytatják előnyomulásukat. Az ellenség elkeseredett kísérletet tesz, hogy késleltesse térnyerésünket és hogy a páncélos alakulatok védelme alatt rendezze gyalogságát. A magyar páncélos erők visszavertek minden eddigi ellentámadást. A hadifoglyok vallomása szerint az Ivanov tábornok parancsnoksága alatt álló XII. hadseregnek, amelyet a honvéd csapatok visszaszorítottak, igen súlyos veszteségeket okoztak.

Marosvásárhelyről jelenti: (MTI.)

A határ közelében több szovjetorosz ejtőernyős szállott le. A lakosság azonnal értesítette a hatóságokat. Megtörténtek az intézkedések a szovjetejtőernyősök ártalmatlanná tételére. A katonák az ejtőernyősöket rövidesen ártalmatlanná is tették. Ruházatuk megtevesztésig hasonlítot a román katonák egyenruhájához. Megmotozásuk alkalmával lei bankjegyeket találtak náluk. Kitént, hogy román területen akartak leszállni.

utánpótlási oszlopot és 14 szállító gépkocsit, amely fegyverrel és lőszerrel volt megrakva, a levegőbe röpítették. Német zuhanó bombázók bombáztak egy vonatot, amely hadi- és üzemanyagot szállított. Szovjet tüzérségi ál-

lásokat találatok érték és elhallgattatták.

Német harci gépek július 15-én, Szentpétervár körül egy átrakódó pályaudvart bombáztak. Vágányokat, vonatokat és mozdonyokat röpítették levegőbe. A légnyomás olyan nagy volt, hogy a német gépeket felfelé nyomta. Egy gép a levegőbe repült mozdonyrészekről némileg megsérült. Hasonlóképp hatatosan bombázták a Szomolenszk-Moszkva-Brjansk háromszögben épült vasutvonalakat és sok helyen megszakították, úgy, hogy a szovjet csapatokat huzamosabb ideig nem lehet vasuton szállítani. (MTI)

Kazánba szökött a szovjet kormány

Newyorkból jelenti: (NTI.) A Newyork Times washingtoni jelentése szerint a szovjet kormányhivatalok Kazánban telepednek le. Kivételesen a külügyi hivatal, amely egyelőre Moszkvában marad. (MTI.)

lami termelési hivatal vezetői közölték, hogy az Egyesült Államok valószínűleg háromféle formában nyújt majd segítséget a Szovjetunióknak. 1. Amerika nagyobb szovjet repülőgép és üzemanyag rendeléseket vállal. 2. Amerikának az a szándéka, hogy amerikai hajókat járat Vladivosztkba. 3. Az Egyesült Államok a brit rendelkezések egyrészt átengedi a szovjetunióknak. (MTI)

AZ U. S. A. HÁROMFELE SEGÍTSÉGET IGÉR A SZOVJETNEK

Newyorkból jelenti: (NTI.) Az INS. hírszolgálati iroda szerint az ál-

Rendet csinálnak Galiciában a honvédek

Kolomeából jelenti: A Galiciából elmenekült szovjet tisztviselők lakásainak elfoglalása körül valóságos közelharcok keletkeztek. A szovjet funkcionáriusok a lakosságot ősi hajlékaiból elzavarta és a fedél nélkül maradt családok nyomortanyákra ke-

rültek. Most megostromoltak minden üres épületet, hogy azokba beköltöz-hessenek. A honvéd közigazgatási hatóságok intézkedésekkel szabályozták az elhelyezés ügyét, amelyek remélhetőleg megszüntetik a nyomortanyákat. (MTI)

Erdőkbe menekül a szétszórt szovjet had

Berlinből jelenti a NTI: Gorodicsétől nyugatra a szovjet erők az erdőkbe húzódtak. Német rohamcsapatok az erdőtől jobbra és balra előretörték és támadást intéztek az erdei állás ellen. Nagy zsákmányt ejtettek és ötszáz szovjet katonát fogtak el. Az előnyomulást kelet felé folytatjuk. (MTI)

nem dobott bombákat. Légiharcokban a finn vadászok szerdán 8 szovjet gépet lőttek le. A háboru kitérése óta elpusztított szovjet gépek száma 117. Salla mellett 15-én német és finn csapatok mocsaras, erdős vidéken előretörték. A bolsevikiek felgyújtották a visszavonulások irányába eső erdőket, de a finn csapatok keresztül gazoltak az égő erdőkön és gránátokkal árasztották el a szovjet kiserődeit, amelyeket legénységük menekülésszerűen elhagyni kényszerült. (MTI)

A FINN HIVATALOS JELENTÉS

Helsinkiből jelenti: (NTI) Finn hivatalos jelentés szerint Finnország területére az ellenség kedden és szerdán

A német csapatok mélyen behatoltak a Stalin-vonal mögé

Berlinből jelenti: (NTI.) A keleti arcvonalon a helyzet továbbra is nagyon kedvezően alakul a német véderő szempontjából, mint a Német Távirati Irodával közölték német szakértői részről. Német csapatok mélyen behatoltak a Stalin-vonal mögé. Természetesen ezeknek a csapatoknak tartózkodási helyéről még hallgatni kell, azonban

kokban több ezer bolsevista került német fogságba. Itt a szovjet csapatok nehéz tüzérség harcba vetésével kísérelték meg a német felvonulást megakadályozni, de a német nehéz tüzérség közbelépése csakhamar harcképtelenné tette a szovjet nehéz tüzérséget. A Dnyeper mentén harcoló német csapatokat tegnap felváltották. Szovjet részről visszavonulásnak vélték a felváltást.

már most megállapítható, hogy a keleti háboru negyedik hetének a végén új döntések érlelődnek a bolsevisták elkeseredett védekezése ellenére is.

Német légierők nagy hatással bombázták a szovjet ellátási összeköttetések.

különösen Moszkva, Kiev és Szentpétervár kerületeinek vasutvonalait rongálták meg nagy mértékben.

Nagy jelentőségű a szovjet híradóközpontok és alsóbb katonai törzshelyek szétrombolása. Ezzel a csapatokat elkülönítették a vezetéstől.

A foglyok megerősítik, hogy a híradó szolgálat már az első napokban zavarokkal küzdött, mert a németek a távirati- és telefonkábeleket szétrombolták.

Vitebszk vidékén a legutóbbi har-

Megtámadták a hátsó állásokba igyekvő csapatokat, amelyek rövid idő alatt legázolták a támadó szovjet csapatokat. A harc során sok ágyú, nagymennyiségű lőszer, géppuskák és felszerelési tárgyat zsákmányoltak a német csapatok.

jelentéktelen veszteség mellett és folytatták előnyomulásukat kelet felé. (MTI.)

felé. A felderítő repülők megfigyelése szerint

a szovjet csapatok visszavonulása egyre inkább a rendetlen meneküléshez hasonló.

A visszavonuló csapatokat teljes mértékben harcra vetni már nem lehet és a visszavonuló seregeknek márcsak egyik része képes további ellenállásra. (MTI)

Több helyen megszakadtak a szovjet utánpótlási vonalai

Berlinből jelenti: (MTI.) A német bombázógépek által a kilométerek százaiban megszakított vasutvonalak és a rombolások következtében nagyobb

kötéleket sem rendszeresen visszaállítani sem az arcvonal mögötti területéről élelmezni nem lehet. A német légifegyvernek hatása mélyen benyomult a Szovjetunióba. A német légi erő 16-án is támadta a szovjet célpontokat és támogatta a hadsereg köteleinek hadműveleteit. A keleti arcvonal déli részén bombáztak egy

Hirdessen a Magyar Lapokban

Nagyvárad

thj, város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2.—

Lemondott a japán kormány

Konoye kormányát erősebb kormány követi

Tokióból jelenti a NTI: A japán kormány, mint hivatalosan jelentik, lemondott. (MTI)

Tokióból jelenti a NTI: Konoye kormánya lemondásával kapcsolatban a következő nyilatkozatot adták:

Konoye kormánya a legnagyobb igyekezettel azon volt, hogy megoldja a bel- és külpolitika legkülönbözőbb kérdéseit. A kormány azonban felismerie, hogy a folyton változó nemzetközi helyzetben kapcsolatban szükségessé vált intézkedések sikeres végrehajtásához elkerülhetetlen az egész belső államszerkezet megerősítése. Ezért a kormány kénytelen volt lemondani. A császár úgy döntött, hogy a kormány tovább marad. A császár visszatérése után azonnal megvitatják az új kormány megalakításának kérdését. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) A kormány lemondásával kapcsolatban a Domei Iroda hivatalosan jelenti: Konoye miniszterelnök egész kormánya lemondott, hogy helyet adjon egy erősebb kormánynak, amely felkészült a nemzeti és nemzetközi helyzetből adódó feladatokra. A császár parancsára azonban Konoye kormánya egyelőre hivatalban marad. Mint a Domei Iroda közli, ez a hivatalos közlemény váratlan szenzációként következett be, mintegy 40 perccel azután, hogy Konoye visszatért a császár villájából, ahol a császár kihallgatáson fogadta. A kormány lemondását Konoye miniszterelnöknel délután félhatkor tartott rendkívüli tanácskozáson határozták el és a miniszterelnök a császárhoz ment, majd összehívta a kormány tagjait és közölte velük a császárnak azt a parancsát, hogy hivatalban kell maradniuk addig, amíg az új kormányt ki nem jelölik. A rendkívüli minisztertanácsban a külügyminiszter nem vett részt, mert néhány nappal ezelőtt meghült és gyengélkedik. (MTI)

A JAPAN PLOTTA ÉLÉNKEN FIGYELI AZ AMERIKAI PLOTTA MOZDULATAIT

Tokióból jelentik: (Reuter) A *Jamiuri Simbun* azt írja, hogy a japán császári haditengerészet éberrel figyeli az amerikai hajóhad csendes-óceáni mozgulatait. Az amerikai hadihajóknak a Katalin szigeteket és Hawaii közötti mozgulatai úgy magyarázhatók, mint a Japán fennhatósága alatt álló szigetek bekerítése. A lap utal arra, hogy az Egyesült Államok tengeri haderejének zömét a Csendes Óceánra vonták össze. (MTI)

ÁTSZERVEZTEK A VÖRÖS PROPAGANDA-HATÓSÁGOKAT

Stockholmból jelenti a NTI: A moszkvai rádió közölte a szovjet főtanács elnökének rendeletét a kommunista propaganda-hatóságok újjászervezéséről és a katonai biztosok intézményének bevezetéséről a vörös hadseregben.

A háború — mondja a közlemény.

Okvetlenül szerezze meg könyvtára számára a napjainkban élt cirkuslovárnóból missziós apácává lett

Beáta nővér

életrajzat.

Mozifilmnél érdekesebb esemény nalmazt tar olvasója elé ez a bá mulatos életrajz. Hősies bátorsága val mindenkiiben csodalkozást apostoli lelkiületével pedig az olvasóban lelki nekilendülést vált ki!

Ara 3.40 Pengő

— bonyolultabbá tette a hadosztály és az ezredparancsnokok tevékenységét. Segítségre van szükségük katonai tekintetben is. Min: a polgárhá-

A japán kormányválság nagy izgalmat keltett Londonban, Moszkvában és Washingtonban

Rómából jelenti a MTI: Mint a *Messageo* Barnból jelenti, Londonban, Moszkvában és Washingtonban nagy az izgalom Japán magatartása miatt.

Japán döntő elhatározás előtt áll. Az angol-orosz szövetség arra kényszerítette Japánt, hogy a cselekvés terére lépjen. Konoye kormányának lemondása és egy erősebb kormány megalakításáról szóló hír a demokráta és a szovjet fővárosokban izgalmat keltett.

A JAPÁN DÖNTÉS NEM SEMLEGESÉGET JELENT

Budapestről jelenti a MTI: A *Mai Nap* írja: Londonból jelentik: Kedden és szerdán Londonban mindinkább

mege erősödött az a nézet, hogy Japánban döntöttek a háborúval kapcsolatos állásfoglalásról. Senki sem állítja, hogy ez a döntés semlegességet jelentene. Egyhangzó vélemény nyilvánult meg, hogy Japán a közeljövőben beavatkozik a háborúba.

Londonban nem biztosak abban, hogy a japán támadás ki ellen irányul, de biztosak abban, hogy a tengelyhatalmaknak meg fog felelni. Tokióban hangsúlyozták, hogy a japán bel- és külpolitika fővonalaiban nem várható változás. A japán külügyminisztérium szóvivője kijelentette, hogy a szovjet-japán szerződés jövőjéről nem tud nyilatkozni.

Afrikában változatlanul tombol a harc

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz főhadiszállás 406 közleménye: Észak-Afrikában olasz és német gépek támadást intéztek Tobruk ellen. Bombatámadás ért ezenkívül több ellenséges repülőteret. Bardia közelében a légharítás lelőtt egy brit gépet. Kelet-Afrikában Uolcheft hely- örségének egyik anyaországi oszlopa 13-án letörte az ellenséges erők ellenállását és megfutamtotta őket 14-én a helyörség gyarmati különítménye az indiai csapatokat kiüzte állásaikból. Gondor közelében lelőtték egy ellenséges gépet. (MTI)

LONDONBA REPÜLT ROOSEVELT TANÁCSADÓJA

Newyorkból jelentik: (NTI) Mint az *Associated Press* washingtoni kormánykörökből értesül, Harry Hopkins, az elnök tanácsadója, aki felügyl az Anglia megsegítését célzó program végrehajtására, Londonba repült. Bizonyára arról van szó, hogy

az elnök tanácsadója személyesen felvilágosításokat szerez be az angol hadihelyzetről. (MTI)

FÉLÉV ALATT 41.900 POLGÁRI HALOTT ÁLDOZATA VAN AZ ANGLIAI BOMBÁZÁSOKNAK

Londonból jelenti a Reuter: Hivatalosan jelentik, hogy január 1-től június végéig légitámadás folytán a brit polgári lakosság vesztesége 41.900 halott és 52.678 kórházi ápolásra szoruló sebesült. (MTI)

EREDMÉNYTELEN ANGOL LÉGI-TÁMADÁS ROTTERDAM ELLEN

Berlinből jelenti a NTI: A szerda délutáni órákban brit bombázó gépek a mélyen járó felhők védelme alatt támadásra indultak Rotterdam ellen. A brit gépek áttörték a felhőtakarót és célzás nélkül gyújtó- és robbanó bombákat dobtak le. A kár jelentéktelen. A légvédelem három gépet lelőtt, mire a többi visszafordult. (MTI)

Irán mindenképp megőrzi semlegességét

Berlinből jelentik: Illetékes német helyen közlik, hogy különféle találgatások hallhatók Nagybritanniának Iránra vonatkozó szándékairól. Berlinben utalnak arra, hogy Iran londoni követe kijelentette, hogy Iran feltétlenül meg akarja őrizni semlegességét. MTI Ankarából jelenti a Stefani: Mint a török lapok közlik, a török kormány az incidensek elkerülése végett elrendelte, hogy a török hajók csak nappal

közlekedjenek a Fekete- és Földközi tengeren. (MTI)

KEDDEN ERKEZNEK LISSZABONBA AZ AMERIKAI NÉMET ES OLASZ KONZULATUSI TISZTVEISELŐK

Milánóból jelenti a MTI: A *Corriere della Sera* értesülése szerint, 22-én érkeznek Lisszabonba a West Point gőzös, amely az amerikai német konzulátusok háromszázhatvan és az olasz kon-

zulátusok 240 főnyi személyzetét hozza magával. A gőzös fedélzetén indul Amerikába a tengely államaiából kiutasított amerikai konzulátusok személyzete. Az olasz újságírók az Egyesült Államokban maradnak, hogy kicserélhessék őket az Olaszországban élő amerikai újságírókkal, abban az esetben, ha mindkét részről visszavonják a diplomáciai képviselőket is, a diplomáciai képviselőket is.

AKNÁKKAL ZARTÁK EL A MANILLAI KIKÖTŐT

Manillából jelenti a MTI: Manillai jelentés szerint a kikötőt aknákkal zárták el. Hajóknak csak nappal szabad a kikötőbe befutni.

Szombat délelőtt megnyílik az „Emke” kerthelyiség

Nagy anyagi áldozatokkal és hosszas előkészületek után, teljesen fővárosi nivóju impozáns kerthelyiségben nyílik meg szombaton az „EMKE” kerthelyiség (volt Crisana helyiség). A magyar konyha változatos ételkülönlegességeit szervirozza az áldozatkész tulajdonos, Bornemisza Béla, polgári árákon, frissen csapolt sör és italkülönlegességekkel, Váradi minden jóért és finomért lelkesedő közönségének. Az egész nap üzemben lévő meleg konyha tizóra, ebéd és vacsora menüt szolgál. A közönség szórakoztatásáról kiváló cigány- és tánczenekar gondoskodik: Szendlay Rinkó László, a rádióból ismert primás vezetésével. Minden remény meg van arra, hogy szombat este a nagyszámu közönség és táncoló fiatalság azzal az érzéssel bucsuzik zárórakor a kellemes kerthelyiségből, hogy „vizontlátásra az „EMKE” kerthelyiségben.”

Pénteken tárgyalja a felsőház a módosított házassági törvényjavaslatot

Budapestről jelentik: A Magyarországi ország írja: A felsőházat péntek délelőttre összehívták, hogy az egyesített bizottság által elfogadott és a módosítás alapján tárgyalja a házassági törvény kiegészítéséről és módosításáról szóló javaslatot, valamint a képviselőház által eddig letárgyalt javaslatokat. A vita előreláthatóan két napot vesz igénybe.

Mikor közlekednek a fürdővonatok?

A Magyar Királyi Államvasutak állomásfőnöksége közli, hogy július 16-tól kezdődőleg a Nagyvárad—Püspök-fürdő és Félix-fürdő között és fordított viszonylatban az alább felsorolt vonatok nemcsak vasár- és ünnepnapokon, hanem hétköznapokon is közlekednek, a többi eddigi vonatok menetrendjének változatlanul hagyása mellett:

Nagyvárad—Püspök-fürdő és vissza: 7742. sz. vonat indul 11 óra 30 p. Visszaérkezik 12 óra 50 perckor. 7736. sz. vonat indul 15 óra 40 p. Visszaérkezik 17 órakor. Nagyvárad—Félix-fürdő és vissza: 7642. sz. vonat indul 11 óra 45 p. Visszaérkezik 12 óra 35 perckor. 7636. sz. vonat indul 15 óra 56 p. Visszaérkezik 16 óra 45 perckor.

Belvárosi mozgóban

A hölgy egy kissé bogarasA legszellemesebb magyar vígjáték
Tolnay Klári, Mály G., Ráday, I.,
Gózon Gy.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1

CAFE MOSZKVA
Csak egy éjszakáraTökés Anna, Csontos Gyula, Somogyi Nusi,
Kiss Ferenc.

Előadások kezdete: 1/4 6, 1/4 8, 1/4 10 órakor.

Apolló filmszínházban

Fővárosi bomba-műsor

I. Stan és Pan: A muzsák kedvence
II. Zeller örökszép operettje Bolváry Géza
mesteri rendezésében**A madarász****Ukrajna, Európa éléskamrája****Kis hozam, óriási felesleg. — Ingadozó kivitel. — Oroszország legjobb buza-termő földje**

A lapok tegnap hírt adtak arról, hogy Ukrajnában forradalmi mozgalmak észlelhetők. Az ukrán nép elérkezettnek látja az időt arra, hogy saját maga vegye kezébe a sorsát. Ez az esemény nagyjelentőségű, különösen gazdasági szempontból. Hogy miért, azt világítja meg alábbi érdekes cikkünk:

(A Magyar Lapok eredeti tanulmánya)

(M. N.) Már a XVII. században is nagymennyiségű ukrán eredetű gabonát rakodtak Danzigban és Königsbergben. Németországnak ebben a két keleti kikötőjében. Ukrajnát, ezt a kővér fekete földde! és pompás éghajlattal megáldott országot joggal nevezték már a világháború előtti időkben Európa éléskamrájának és hogy ez tényleg így is volt, azt legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy Oroszország urai ezt a földet legtöbbször valóban nem tekintették egyébként, mint kizsákmányolásra váró gyarmatnak.

Ukrajna, Besarábiával, Északbukovinával és a keletgalíciai síksággal együtt a világ legnagyobb összefüggő gabona-termő területét jelenti és Északamerika mellett az egyetlen olyan terület, amely határain kívül is millió és millió embert tud élelmezni.

A világháború előtt Európa gabona-szükségletét Ukrajna fedezte és az ukránai termés minősége volt a tényező, amely az orosz gabonaexport nagyságát meghatározta. Oroszország és az északamerikai Egyesült Államok felváltva vezették a világ gabona-termelésében.

Még szakember

számára is rendkívül nehéz, majdnem lehetetlen, az orosz terméssel és fogyasztásról helyes képet alkotni és pontos adatokat szerezni, egyszerűen azért, mert az orosz statisztika készítésének módszereit semmiképpen sem lehet és szabad a közép-európai módszerekkel összehasonlítani.

A Szovjetunióban az utóbbi években ugynevezett „bruttó-lábon álló” becsléseket végeztek, amelyeknél még az aratás közben előállható veszteségekkel sem számoltak. Míg a hivatalos szovjet adatok az UDSSR 1938. évi gabona-termését 950 millió métermázsában jelöli meg, addig a birodalmi Konjunkturakutató Intézet ugyanennek az évnak a termését csak 800 millió métermázsára teszi.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
KéperkezésFalburkoló üvegcsempék
gyári lerakata

Nagyvarad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

A fogyasztással kapcsolatos statisztikai adatok is óriási ingadozást mutatnak, aminek az oka abban keresendő, hogy a világháború után részben a kivitel fokozása érdekében, részben pedig propagandisztikus célokból gabona-dömpingeket vittek keresztül, anélkül azonban, hogy ennél a Szovjetunió lakosságának élelmezési helyzetét a legkisebb mértékben is tekintetbe vették volna. Hogy az évek során végbevitt ilyen nagyszabású külkereskedelmi kampányok milyen mértékben vették igénybe az utóbbi esztendő folyamán felhalmozott tartalékokat, arról a külföldi megfigyelőknek aligha lehet módjukban ítéletet mondani. De ha tekintetbe is vesszünk bizonyos tulszásokot, amelyek a rendelkezésre álló statisztikai adatokban kétségtelenül előfordulnak, az orosz termelésnek Európa és a világ összgabona-termelésével való összehasonlításánál még akkor is kitűnik, hogy milyen rendkívüli jelentősége van Oroszországnak, mint gabona-exportáló államnak, annak ellenére, hogy a háború utáni időkben

Oroszország gabonakivitele valójában sokkal kisebb volt mint amilyen a termelési lehetőségeiből ítélve lehetett volna.

Oroszországban

a buza-termelés kimondottan külterjes módon történik. Míg 1938 és 1939-ben egész Európában csupán 31.155.000 hektár: vetettek búzával, addig Oroszországnak 40.713.000 hektár buza-területe volt. Ilyenformán a kisebb európai területen természetesen több buza. Az átlagos hektáreredményeken látjuk legjobban azokat a lehetőségeket, amelyekkel az orosz mezőgazdaság tényleges belterjesse való tétele esetén számolni kell. 1938-ban pl. szemben a német birodalom hektáronkénti átlagos 22.4 métermázsás termésével 10.7 métermázsas hektáronkénti orosz termés állott. Ez a szám azonban már lényegesen nagyobb az 1909 és 1913 közötti 6.9 métermázsás átlagnál. A termelési átlagnak ez a gyenge javulása azonban semmiképpen sem volt elég arra, hogy a lakosság számának növekedésével, amely az 1914. évi 140 millió lélekről több mint 190 millió lélekre emelkedett, lépést tartson.

A tüdővést gyógyító közetek után kutat egy fiatal erdélyi tudós

Budapest, a Magyar Tudósító jelenteti: Széles Sándor, aki a kolozsvári egyetem természettudományi karán végezte tanulmányait, évek óta kutat olyan titokzatos közet után, amely a tüdővést hatásos gyógyszere. Kutatásai során rájött arra, hogy bizonyos középkori eredetű közetekből nyert por a tüdővéstesek vérével keverve a mikroszkóp alatt megsemmisíti a Koch bacillusokat, anélkül, hogy a szervezetre ártalmas lenne. Kísérleteit betegeken is folytatta és az eredmény egyre biztatóbb volt. A kultuszminisz-

teriumban komoly kísérletnek minősítették Széles Sándor eredményeit és felszólították, hogy az egész anyagot a hazai közetek tanulmányozásával egészítse ki. Széles Sándor bejárta már a kárpátaljai és a budai hegyeket, a Bükköt és most a Mecsekben folytatja kutatásait. Állítása szerint a pécsi hegység a tüdővést természetes gyógymódjához szükséges közeteknek kincs-tömegét rejt. Széles Sándor munkájának eredményéről legközelebb újabb jelentést tesz a kultuszminiszteriumnak.

Be kell jelenteni a nikkelt konyhaedényeket

Budapestről jelenti a M.T.I.: A Budapesti Közlöny csütörtöki száma közli az iparügyi miniszter rendeletét, amely szerint mindenki, akinek nikkelt és túlnyomóan nikkelt tartalmú ötvözetből készült főzőüstje, főzőbetéje és más konyhaedénye van, köteles 15 nap alatt az ipari anyag-gazdálkodási fémipari bizottságnak (Budapest, V. Akadémia-utca 1.) bejelenteni. A nikkelacléből készült tárgyakra nem vonatkozik a bejelentési

kötelezettség.

A hivatalos lap csütörtöki száma közli a minisztériumnak 5280—1941. ME. számú rendeletét, amely a viszfoglaló Délvidéken a földbirtokrendezés végrehajtási rendeletekkel kapcsolatos kérdések szabályozásáról szól. A rendelet kimondja, hogy a kisajátított ingatlanok a magyar államra szállnak, hogy az egyenlőtlenséget kiküszöbölje és további földbirtokpolitikai célokat valósítson meg.

A világháború előtt az európai kontinens buzaszükségletének 70—94 %-át szállította Oroszország, amely az egész világ buza-kiülkereskedelmében 30%-kal volt részes. Az idei buza-termést Oroszországban kb. 33 millió tonnára lehet becsülni. Ennek természetesen legnagyobb része Ukrajnára esik. Szovjetországnak egyáltalán nem volt abban a helyzetben, hogy a világháború előtti Oroszország kiviteli átlagát elérje. Ennek oka az ország népességének állandó szaporodásán kívül elsősorban az állam területi veszteségeiben, valamint általános belpolitikai szempontokban keresendő.

Oroszország, mely a világháború előtti időkben a világ második buza-exportállama volt, ma kénytelen az Egyesült Államok, Kanada, Argentína és Ausztrália mögött az ötödik helyen beérni.

Oroszországnak, mint gabona-exportőrnek, sohasem volt tulságosan jó híre. Néhány valóban megbízható cég mellett egy egész sereg olyan kereskedő akadt, aki nagy ártól sem riadt vissza, hogy a nagyobb haszon kedvéért homokot keverjen a gabonába. A Szovjet ennek az állapotnak véget vetett és az egész gabonakivitelből állami monopóliumot csinált.

Mint rozstermelő állam, Oroszország máig is megtartotta első helyét. Az orosz rozs nagyobb része természetesen szintén Ukrajnában terem. Az egész világ rozstermeléséből, mely 47.655.000 tonnát tesz, egyedül Európában 45.186.000 tonna terem, ebből Oroszországra kerek 20 millió tonna esik. A bevetett terület itt sem áll a terméseredménnyel arányban, amennyiben az Oroszországban rozzsal bevetett 20.3 millió hektárral szemben Európa többi részében csupán 16.5 millió hektár területen termeltek rozst.

Oroszországban az utóbbi években a rozstermelést a buza-termelés javára állandóan csökkentették, Oroszország ennek ellenére mint rozsexportőr továbbra is megtartotta első helyét.

A következő

táblázatból világosan kitűnik, milyen óriási ingadozásoknak volt az orosz gabona-export állandóan kitéve.

Oroszország gabonakivitele
ezertonnákban:

Év:	Rozs:	Buza:	Zab:	Árpa:
1909-13	655.1	4238.8	1088.1	3718.1
1923	1195.0	333.0	219.0	103.0
1929	—	—	158.0	8.0
1931	1109.0	2499.0	964.0	837.0
1935	45.0	704.0	588.0	156.0
1936	106.0	52.3	105.0	42.0
1937	214.0	846.0	220.0	6.0

Az ingadozások kétségtelenül az orosz gazdasági és kiviteli politika ellen beszélnek, amely képtelen volt arra, hogy az országnak egyenletes és kiegyensúlyozott gazdasági irányt biztosíts. A fentti számok egyben azt is bizonyítják, hogy az orosz föld mályen lehetőségeket rejt magában, melyek ésszerű vezetés mellett minden további nélkül valósággá válhatnak.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETESI ARAK: Egész évre 30,
fél évre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekkzámiánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
adunk vissza

MIKÓ LÁSZLÓ FŐISPÁN BEIKTATÁSA. Marosvásárhelyről jelenti a MTL: Mikó László főispánt Marosvásárhely th. bizottságának július 30-iki közgyűlésén, Maros Torda vármegye törvényhatósága július hó 31-iki közgyűlésén iktatja be ünnepélyes keretek között méltóságába.

DR. BOGA LAJOS KINEVEZÉSE A Kormányzó dr. Boga Lajost, a székesfehérvári római katolikus főgimnázium igazgatóját, a kolozsvári tudományegyetemen az állattér igazgató órává nevezte ki a VI. fizetési osztályba. Dr. Boga Lajos a román megszállás előtt is ebben a munkakörben dolgozott és most régi állásában továbbfolytatja kutató munkáját.

Ki kell váltani a közegészségi könyveket. Értesitem a közegészségi könyvvel ellátandó kereskedőket és iparosokat, hogy e hó 25-éig könyvecskéjüket feltétlenül váltsák ki. A rendszeresített könyvecskéik 30 filléres áron a Baross Szövetségnél és a Kereskedelmi Csarnoknál kaphatók, amely kereskedelmi testületet a vonatkozó hitelesítéssel kapcsolatos eljárást is elvégzik. Nagyvárad, 1941. július 17-én. Dr. Varga László s. k. tanácsnok.

Megérkezett Finnországból a német gabonaszállítmány. Zürichből jelenti: (B. T.) A Neue Zürcher Zeitung helysínki tudósítója jelenti, hogy a finn lapok megemlékeznek arról, hogy Németországból megérkezett Finnországhoz az első gabonaszállítmány. Ez csupán első részlete annak a gabona, főként buzamennyiségnek, amelyet Németország Finnországnak megígért.

Casablancában letartóztattak 27 degaullistát. Zürichből jelenti: (B. T.) A Neue Zürcher Zeitung vichyi jelentése szerint Casablancában 27 személyt letartóztattak, mert azzal vádolják őket, hogy degaullista szervezetet akartak létesíteni. (MTI)

TATAROZZÁK A PREMONTREI GIMNÁZIUM ÉPÜLETÉT. Nagyvárad. Saját tud. Most érkezett meg Gödöllőről a távirati értesítés arról, hogy a rendi főnökség elfogadta *Megyeri* Ferenc mérnök ajánlatát a premontrei gimnázium részleges tatarozására. A munkálatokat azonnal meg kell kezdeni. Legelőször a szerelvények helyiségeit, az osztályokat és a folyosót hozzák rendbe, hogy a most megnyitandó évben méltó székhely legyen a nagymultú gimnáziumnak, amely most már két osztállyal nyit meg. Remény van arra, hogy a román megszállás kezdetén elszállított felszereléseket most ismét visszahozzák és a szerelvények teljes felszereléssel állhatnak a tanítás és nevelés szolgálatába.

Temetés. Czirják József MAV nyugdíjas 56 éves korában meghalt. Temetése szombat délelőtt 10 órakor lesz a Haller kápolnából. (Erdélyi „Concordia.”)

Megjavult 17-től kezdve a **Félicsfürdői** vonatközlekedés.
Ezekszerint

Nagyvárad nagyállomásról a következő gyorsmotorok indulnak:

6.16, 8.26, 11.45, 13.56, 15.56, 17.36, 19.27

8 perccel később Váradvelencéről

A Félicsfürdőből visszafelé induló gyorsmotorok:

7.09, 8.55, 10.25, 12.15, 14.53, 16.25, 18.05, 20.24

Vasár- és ünnepnapon ezenkívül még 2 vonat indul a nagyállomásról: 9.56 és 21.46 órakor.

EZÜSTLAKODALOM *Rácz* Béla nagyváradai bőrkereskedő és neje, *Tomázy* Margit vasárnap reggel hét órakor a Szent László-templomban tartják ezüstlakodalmaikat. Az áldást *Leslyán* Endre kanonok fogja a huszonöt éves házassági évfordulóját ünneplő házaspár adni, aki negyedszázaddal ezelőtt, mint a Szent László templom plébánosa, megeskette őket. A kedves családi ünnepen kiterjedt rokonság jelenik meg, hogy szerencsekívánatait fejezze ki a közmegebecsülésnek örvendő, jubiláló házaspárnak.

Lofkovics és Serrano Suner táviratváltása. Zágrábról jelenti a NTL: Lofkovics külügyminiszter táviratot intézett Serrano Suner spanyol külügyminiszterhez, amelyben tolmácsolta a horvát kormány üdvözlését abból az alkalomból, hogy Spanyolország a független horvát állam elismerésével még jobban megerősítette a horvát népet a spanyol nép iránti rokonszenvet.

LEVEGŐBERÖPÍTETTÉK ARAB SZABADSÁGHARCOSOK A HAIFA-BAGDADI UT EGYRÉSÉT. *Teheránból jelenti a NTL: Bagdadi jelentés szerint arab szabadságharcosok: Rutbahnál a haifa-bagdadi út egyrészt dinamittal a levegőbe röpítették (MTI)*

BAKCSY étterem

Kapuczinus utca 3.

Szolid polgári árak. Menü rendszer. Ebéd utcai kihordásra.

Szives pártfogást kér
Bakcsy Adám
vendéglős.

NAGYVÁRADRA LATOGATNAK A DEBRECENI NYÁRI EGYETEM RÉSZTVEVŐI. Budapest, a Magyar Országos Tudósító jelenti: A Debreceni Nyári Egyetem programjának változatossá tételére kirándulásokat rendeznek. A többi között megtekinthetik majd Nagyvárad nevezetességeit is.

Ellopták egy párizsi bérház felvonó készülékét. Párizsból jelenti: Egy hatalmas párizsi bérpalotából merész tolvajok ellopták a felvonókészülékét. A mit sem sejtő lakók, akik szemtanúi voltak, hogyan fosztják meg őket egyik legfontosabb kényelmi berendezésüktől, azt hitték, hogy a lift körül szorgoskodó munkások javításokat eszközölnek. Így aztán természetesen semmit sem tettek a merész lopás megakadályozására.

MÁRAMAROS MEGYÉBEN KITILTOTTÁK A ZSIDÓ ÁRUSOKAT A PIACOKRÓL. Máramarosszigetéről jelenti: *Dr. Ajtay* Gábor alispán rendelkezést adott ki, amelynek értelmében a megye területén azonnali hatállyal kitiltják a zsidó árusokat az országos állat- és kirakodó vásárokról, bucsukról, továbbá a heti és napi piacokról.

Zsidómentes a kolozsvári piac. Kolozsvárról jelenti: A városi javadalmi hivatal, mint már jelentettük, megvonta az iparüzést az összes zsidó piaci kereskedőktől. A zsidó kereskedők — számszerint hatvanan — július 15-ikéig kaptak határidőt a javadalmi hivataltól, hogy üzletüket felszámolják. A zsidó üzletek felszámolása meg is történt. Mától kezdve egyetlen zsidó kereskedő sem árusít már a kolozsvári piacokon.

A TARTALÉKOS TISZTI ÁTKÉPZŐK TANFOLYAMÁNAK BEFEJEZÉSE. Nagyvárad. Saját tud. A váradai gyalogos csapatfőnökei tegnap ért véget a tartalékos tisztiképzők három hónapos tanfolyama. Ugyancsak tegnap vizsgáztak a háttérhadászok tartalékos tisztiképzősei is. Az oktatók alaposan és lelkiismeretességgel végezték munkájukat megmutatkozott az eredményen, amennyiben a tisztiképzők a tanfolyam valamennyi résztvevője sikeresen tette le. Este az új hadapródörömesterek kedves családi hangulatú bajtársi vacsorára gyűltek össze a Széchenyi-vendéglőben s lelkesen ünnepelték iskolaparancsnokukat és előjáróikat.

A budapesti Képzőművészeti Akadémia növendékei Erdélyben. A magyar ifjuság nagy lelkesedéssel indul a nyári munkatáborokba. Így legutóbb a budapesti Képzőművészeti Akadémia erdélyi diákjai Sepsiszentgyörgyre indultak, ahol a Székely Nemzeti Múzeumot tanulmányozzák. — Később ugyazaz a csoport az ősi Kászonyvidéket fogja tanulmányozni, ahol már nagy szeretettel várják őket.

Feltárták Tamarlan sírját. Samarkandban (Középázsia) röviddel ezelőtt feltárták a nagy tatár hódító, Tamarlan sírját. Tamarlan volt a második nagy mongol birodalom megalapítója.

Uj BAKCSI ÉTTEREM

Erdélyi konyhája f. hó 20-án vasárnap megnyílik

Léket kapott a hajó, jéghegyen vitorlázta haza a cethalászok. Nem mindennapi kalandban volt része nyolcvan japán cethalásznak. Hajójuk, mely valamiképpen léket kapott, már-már süllyedni kezdett, mikor a halászok egy, éppen a közelben lévő jéghegyre szállottak. A hajó vitorláit, amelyeket magukkal vittek, valahogyan kifeszítették a jéghegyen és minden baj nélkül elvitorlázta a különleges vitorlázással a kamaszkai félszigetig, ahonnan aztán már könnyen hazajutottak.

INGYEN TANKÖNYVEKÉRT FO-LYAMODHATNAK A PREMONTREI GIMNÁZIUM SZEGÉNY TANULÓI. Nagyvárad. Saját tud. A premontrei gimnázium igazgatóságától érdeklődtünk az új tanév megkezdéséről. Az igazgatóság tudomására hozza az érdekelteknek, hogy ebben a tanévben több szegénysorsú gyermek ingyen tankönyvvel való ellátását tudják biztosítani. Az első osztályban 20 igazoltan szegénysorsú gyermek kap ingyen tankönyvet. A második osztályban 15 gyermeket látnak el ingyen tankönyvvel. A kérvényeket a gimnázium igazgatóságához kell benyújtani.

Amundsen múzeum a nagy sarkutató szülőházában. Oslóból jelenti: Julius 16-án Roald Amundsen, a világhírű sarkkutató születésnapján ünnepélyes keretek között megnyitották a nagy nyilvánosság számára Amundsennek a Sparpsborg melletti Borge-ban lévő szülőházát. A ház tele van olyan emlékekkel, melyek a nagy kutató eredményes felfedező utjairól beszélnek. A norvégok, akik Amundsenben Norvégia egyik legnagyobb fiát tisztelik, nagy érdeklődéssel látogatták a borgei házat.

NYUGDIJKORLÁTOZÁSOK SZERBIÁBAN. Belgrádból jelenti a NTL: A szerb miniszteri biztosok elhatározták, hogy a királyi kormányzó, a miniszterek, az államtitkárok és más magasrangú tisztviselők nyugdíját, ha azoknak kielégítő jövedelmük van, beszüntetik. Megszüntetik mindazok nyugdíjának folyósítását is, akik külföldre menekültek. (MTI)

Szerb munkáscsoportok indultak a német birodalomba. Berlinből jelenti a Délkeleti Hírszolgálat: Belgrádból jelenti, hogy kedden 7 szerb munkás csoport indult el a Német Birodalomba és csütörtökön újabb mezőgazdasági munkáscsoport indul. A csoportban sok traktor vezető is van. A szerb munkások továbbra is tömegesen jelentkeznek a németországi mezőgazdasági munkákra. (MTI)

BEFEJEZŐDÖTT AZ ARATÁS BULGÁRIÁBAN. Szófiából jelenti: Bulgáriában az aratás befejeződött. Tíz-tizenkét mázsás átlagos buza-termésre számítanak, ami igen jó eredmény. Bulgáriában az idén igen jelentős buzaexportra számítanak.

INTERNÁLTAK EGY PÉKET. Érsekújvárról jelenti: *Nattan* Ernő érsekújvári 44 éves izraelita péket, a Villany- és Gőzsütőtüzem Kft. ügyvezetőjét a hatóságok július 16-án internálták, mert meg nem engedett térszűrtől készült perccet hozott forgalomba engedély nélkül. Ezzel a viselkedésével a közvélemény és a honvédelem érdekeit is súlyosan sértette.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a MAGYAR LAPOKAT.

Árverési-hirdetmények

Alulírott városi végrehajtó ezennel közhírré teszem, hogy a köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra 1925. évi 600 P. M. rendelet értelmében a 67-69. §. szakasza alapján az árverést I. 1941. júl. 26. II. 1941. aug. 6. napján d. e. 11 órára a Mezey M. utca és Várady Zs. utca sarok (Tüzoltólaktanya) helyiségében ezennel kitzűzöm.

Árverési feltételek.

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak akkor fognak eladatni, ha a becsértéknek legalább háromnegyed része megígértetik.

2. A második árverésen azonban az ingóságok a becsérték háromnegyed részén alul is a legtöbbet ígérőnek mindenesetre eladatnak.

3. A vételár készpénzben azonnal fizetendő.

Nagyvárad, 1941. júl. 17. Csikesz Gyula, s. k., végrehajtó.

Alulírott városi végrehajtó ezennel közhírré teszem, hogy a köztartozások fejében lefoglalt és a városi raktárba beszállított ingóságokra, az 1925. évi 600 P. M. rendelet értelmében a 57-69. §. szakasza alapján az árverést I. 1941. júl. 28. II. 1941. aug. 8. napján d. e. 11 órára a városi raktárban Tahy Kálmán-utca 1. szám alatt ezennel kitzűzöm.

Árverési feltételek.

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak akkor fognak eladatni, ha a becsértéknek legalább háromnegyed része megígértetik.

2. A második árverésen azonban az ingóságok a becsérték háromnegyed részén alul is a legtöbbet ígérőnek mindenesetre eladatnak.

3. A vételár készpénzben azonnal fizetendő.

Nagyvárad, 1941. júl. 17. Csikesz Gyula, s. k., végrehajtó.

Ftőd Plébános Urak figyelmébe!

Missale Romanum kis kvart forma, fél bőrkötésben, fedőlappal és sarok dús aranyozásával. vorósmetszéssel, egy színnyomással. Legujabb kiadás. Ara

Missale Romanum kis kvart forma, vorós zerge. egész bőrkötésben, fedőlappal és sarok művészi aranyozásával, arany metszéssel, két színnyomással. Legujabb kiadás. Ara

Missale Romanum oktáv forma, indiai papíron, vorós félbőrkötésben, arany metszéssel. Művészi aranyozású fedőlappal, két színnyomással. Legujabb kiadás. Ara

Missale Romanum oktáv forma, indiai papíron, művészi egész bőrkötésben, vorós metszéssel, két színnyomással. Legujabb kiadás. Ara

Missale Defunctorum nagy kvart forma, fekete félvászonkötésben, ezüst díszítésű fedőlappal, 1940. évi kiadás. Ara

Missale Defunctorum kis kvart forma, egész fekete vászonkötésben, ezüst díszítésű fedőlappal, 1940. évi kiadás. Ara

Breviarium Romanum 1 kötetben, zerge bőrkötésben 20 fascikulussal zsebkötésben. Ara

1. 8 selyemszalag, 3 és 1/2 cm. széles arany rojtokkal

2. 8 selyemszalag, 8 és 1/2 cm. széles arany rojtokkal

SPORT

Az NB II. debreceni csoportjában kell helyet adni a Törekvésnek

Tegnap számunkban ismertettük a nagyváradai csapatok helyzetét és el képzéseit a Szent István napján induló bajnoki küzdelmekkel és a csapatok beosztásával kapcsolatban Most a Törekvés helyzetét akarjuk megegyezően megvilágítani.

A munkáscsapat szép multra tekinthet vissza. Állandó ellenlábasa volt a NAC-nak s ez sokban hozzájárult a nagyváradai labdarúgás szintjének emeléséhez. A visszacsatoláskor a NB II-ben játszott, majd beosztották a kolozsvári csoportba. Az egyesület anyagi nehézségekkel küzd s ha nem talál a szövetség megfelelő megoldást úgy kénytelen lesz csökkentett igényekkel elindulni a kerületi bajnokságban.

A terv ugyanis az, hogy jövőre is a kolozsvári csoportba osszák be. anyagilag a legkellemetlenebb. Vi-

szont, ha az NB II. debreceni csoportjába kerül, úgy reménye van reá, a közönség érdeklődést fog tanúsítani a nálunk még ismeretlen anyaországi együttesek iránt.

Reméljük, az MLSZ elnöksége is magáévá teszi a Törekvés előterjesztését.

Vasárnap Kolozsvárra rándul a NAC ifjusági

Az erdélyi ifjusági bajnokság első döntőjében vasárnap Nagyváradon, mint ismeretes. 6:2 arányban győzte le a NAC a Bástya együttesét. A visszavágóra július 20-án kerül sor Kolozsváron. A zöld-fehér ifik 4 gólos előnnyel rajtolnak s ilyen előnyt nehéz lesz behozni a kolozsváriaknak még hazai pályán is.

Színház-Mozi

„A hölgy egy kissé bogaras“

Bemutató a Belvárosi Mozgóban

A szellemes magyar vígjátéknak elsősorban érdekessége, hogy témáját megtörtént esetből meríti. Az ötletesen felépített darab fordulatokban gazdag meséje a mindennapi életet eleveníti fel. Egy állástalan fiatal leány kétségbeesett csalafintasága miatt abba a fordított helyzetbe jut, hogy kissé bolondnak tartják Minthogy ő erről közben többiben megfélemledik a dolgozni akarás hevében, bonyolult és mulatságos helyzetbe kerül, amiből nem hiányzik az elmaradhatatlan szerelem sem. Hangulatos és derűs jelenetek után teljes meglepé-

désre tisztázódik a bonyodalom, melyet végül nemcsak a szereplők, hanem a néző is megkönnyebben vesz tudomásul.

A filmszereplők közül Tolnay Klári, Mály Gerő, Ráday és Gozon ismert képességükkel szereznek kellemes órát a közönségnek. A filmet a legújabb háborús híradók és egy bájos pótkép egészíti ki, utóbbi Firenze csodálatos festői életét. köztük a világhírű opera kulisszái mögött zajló világot mutatja be. a dal és zene városából.

P. Gy.

14 éves Mednyánszky Ági, az új magyar táncos filmtehetség

A magyar filmek szereplő listáján néhány soron következő újdonság főszereplőjeként találkozunk egy új névvel. Az Atelier két filmjében és egy rövid filmben főszerepet játszik Mednyánszky Ági, a 14 éves szőke táncosnő, aki Mednyánszky Henrik örnagy leánya és aki nővéreivel, Mednyánszky Henriette-tel néhány év alatt komoly külföldi sikereket aratott. A 14 éves újsütetű sztár így nyilatkozik életéről és „karrierjéről“:

— Németh Mária tanácsára édesapám hatéves korom óta tanított táncolni. Nővéremmel együtt a bécsi és a budapesti Operaház balettkarában tanultunk, majd Mednyánszky-duótt alapítottunk, amellyel Budapesten és külföldön önálló táncesteket adtunk. Tizenkét éves koromban a brüsszeli nemzetközi táncverseny egyik klasszikus csoportját nyertem meg. Nővéremmel, aki szintén szenvedélyes táncosnő és minden idejét új koreográfiák alkotásának kidolgozására fordítja, a legtöbb európai fővárosban felléptünk már. Nekem nagyon régen támadt az az ötlet, hogy megpróbáljak filmezni. A Hungniában örömmel álltam a

felvételgép elé és még nagyobb örömmel hallottam, hogy a próbafelvételeim kitűnően sikerültek. Sajnos, még csak 14 éves vagyok, de jövőre már bátran állhatok a felvételgép elé. Ad-dik még sokat akarok tanulni.

A klasszikus tánc sok titkát akarom elsajátítani. Először Pataky Károly Tánc című 25 perces rövid filmjében játszom főszerepet, azután az Egy asszony visszanéz című Atelier filmben. Radványi Géza Tabarin című filmjében külön szerepet írt nekem s ezt a három szerződést azzal akarom meghálálni, hogy sokat és lelkiismeretesen akarok tanulni.

Vitéz Somogyvári Gyula művei:

Virágzik a mandula kötve 6'— P
Ne sárgulj, fűzfa! „ 8'50 P
Es Mihály harcolt „ 8'— P
Mégis élünk „ 7'— P
„ fűzve „ 5'— P

Kaphatók könyvosztályunkban.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknak 25 százalék engedmény

Lakás

Hónapos, utcai szobák üresen, vagy butorozva kiadó. Felvilágosítás: Pannónia-szálló portásánál.

HUNNIA

nagyszállóban
kényelmesen berendezett
hónapos szobák kiadó.

Irodának alkalmos világos utcai szoba központban kiadó. Cím a kiadóban. 832

Adás-vétel

Férfiruhákat, használtakat, jól vendi és eladni Molnárnál lehet, Bémer-tér 1. (udvarban). Levelezőlap hívásra házhoz jövek. 756

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas aron veszek, órák, ákszart javítok. Gyenge István ékszerész, Rákóczi ut 19.

Famegmunkáló gépek olcsón eladó. Sánc-utca 24. 839

TISZTA szesz kapható. Nánássy, színház mellett. 816

Jó állapotban levő gyermekbiciklit megvételre keresek. Iskola-u. 8.

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay órák és ékszerész, Nagyvárad, Rákóczi-ut 6.

Jó karban levő fürdőkád eladó. Szaniszló-u. 44. ajtó 4. 831

Cserépkályhák
Átrakom modern fa- és szénfűtéses vagy Hardtmuth rendszerre. Reggel még 18 fok melege lesz.
TESTA cserépkályha lerakát Szaniszló u. 68. Telefon 14-94

Alig használt egyszemélyes rekámie, Epeda párnákkal eladó. Alapi-u. 2. ajtó 1. (kis udvarban). 824

UJSAG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Állást keres

Jobb családból származó fiatal hölgy, elmenne gyermek mellé, gondozónőnek, vagy intelligens, esetleg gyermekkel bíró családhoz házzvezetőnőnek. — Cimeket a kiadóba kér „Szereny“ jellegére. 838

Állást nyec

Fa- és szentelepek keres némi kereskedelmi jártassággal bíró, fiatal, kezdő, keresztény tisztviselőt. Jelentkezni lehet 21-én délután 2 és 5 óra között, Rulikovszky-u. 18. Dr. Lillin Endréné. 940

Stramin gobelin festők munkát kaphatnak. Jelentkezés mintával. Friedmann, Kapucinus-u. 11. 837

Kifutót felvesz Mega borpince, ke-rekparosok előnyben. Szilágyi Dezső-utca 4.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső utca 5. szám.